

Opis wymagań stanowisk pracy

Zawód szkolny: kierowca mechanik
Kod zawodu: 832201

Źródło: <https://pixabay.com/pl/pracy-dzieci-mechanik-samochodowy-934900/> [dostęp: 31.12.2018]

Materiał został opracowany w ramach projektu: „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania”, finansowanego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 8: Edukacja, Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania, Nr umowy: RPWP.08.03.04-30-0002/16-00.

2018

Strona 1

Spis treści

Wprowadzenie	3
Część 1. Opis ogólnych wymagań pracy w zawodzie	4
<i>Syntetyczny opis zawodu</i>	4
<i>Warunki pracy (materialne, organizacyjne, społeczne)</i>	4
<i>Wymagania psychofizyczne i zdrowotne</i>	4
<i>Możliwości uzyskania kwalifikacji w zawodzie i rozwoju ścieżki edukacyjno-zawodowej</i>	6
<i>Możliwości awansu zawodowego</i>	7
<i>Tendencje zmian w zawodzie</i>	8
Część 2. Karty przykładowych stanowisk pracy, na których może być zatrudniony absolwent	9
Część 3. Kompetencje absolwentów szkół zawodowych w ocenie wielkopolskich pracodawców	13
1. Ocena profilu umiejętności i kompetencji oraz poziomu przygotowania absolwenta do ich wykonywania	14
2. Ocena efektów kształcenia zawodowego (wiedza i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	15
3. Ocena kompetencji personalnych i społecznych oraz poziomu ich opanowania przez absolwentów szkół zawodowych	18
Źródła	19

Wprowadzenie

Opis wymagań stanowisk pracy dla zawodu powstał w ramach projektu „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania”, finansowanego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 8: Edukacja, Działanie 8.3. Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, Poddziałanie 8.3.4. Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania.

Powstały opis jest efektem badań przeprowadzonych wśród wielkopolskich pracodawców zatrudniających absolwentów szkół zawodowych, dzięki czemu badanie ma charakter unikatowy w skali kraju. Uzyskane wyniki badań uzupełniono informacjami z dostępnych źródeł zawodoznawczych.

Przygotowane z udziałem pracodawców informacje mogą być w szczególności pomocne dla:

- **Dyrektorów szkół zawodowych** w procesie doskonalenia programów nauczania dla zawodów poprzez ich dostosowywanie do wymagań rynku pracy, w naszym przypadku przedstawionych w formie opisów stanowisk pracy;
- **Uczniów szkół zawodowych** w procesie opracowania zindywidualizowanych programów praktyk oraz staży zawodowych u pracodawców;
- **Nauczycieli kształcenia zawodowego** w modernizacji wyposażenia pracowni przedmiotowych oraz dostosowania praktycznej części zajęć edukacyjnych do zadań i czynności wykonywanych na stanowiskach pracy;
- **Szkolnych doradców zawodowych** do przygotowania materiałów zawodoznawczych, prowadzenia zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego czy wskazania potencjalnych ścieżek awansu zawodowego kandydata do zatrudnienia w danym zawodzie;
- **Pracodawców** w procesie rekrutacji pracowników, sporządzania opisów nowych stanowisk pracy uruchamianych w przedsiębiorstwie czy też aktualizacji już istniejących opisów obowiązków pracowników.

Opis wymagań stanowisk pracy składa się z 3 części:

- 1) *Ogólnego opisu wymagań, w którym przedstawiono m.in. syntezę zawodu, warunki pracy, wymagania psychofizyczne i zdrowotne, możliwości awansu zawodowego oraz tendencje zmian w zawodzie;*
- 2) *Kart przykładowych stanowisk pracy, na których opisano czynności zawodowe wykonywane na stanowisku pracy, obsługiwane urządzenia, maszyny i narzędzia, efekty pracy oraz wymagania rekrutacyjne;*
- 3) *Oceny przez pracodawców kompetencji zawodowych, personalnych i społecznych nabytych przez absolwentów szkół zawodowych.*

Opracowany materiał ma charakter ekspercki, gdyż przedstawiono w nim opinie i opisy stanowisk pracy w kilku firmach działających na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Poznań. Nie stanowi on zamkniętego katalogu i wskazane jest, aby w przyszłości opis wymagań stanowisk pracy był aktualizowany i rozszerzany o opisy kolejnych stanowisk pracy.

Materiał przygotowano w oparciu o dokumenty prawne obowiązujące na czas realizacji badań.

Część 1. Opis ogólnych wymagań pracy w zawodzie

Syntetyczny opis zawodu

Kierowca mechanik prowadzi pojazdy samochodowe lub zespoły pojazdów, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami, a także wykonuje obsługę oraz ocenia stan techniczny i wykonuje naprawy pojazdów samochodowych.

Warunki pracy (materialne, organizacyjne, społeczne)

Miejscem pracy kierowcy mechanika jest pojazd samochodowy, miejsce załadunku lub rozładunku pojazdu, ewentualnie może być stanowisko naprawcze w warsztatach samochodowych.

Kierowca mechanik wykonuje swoją pracę w zmiennych warunkach pogodowych. Praca wykonywana jest o różnych porach dnia i nocy. Kierowca mechanik pracuje głównie w pozycji siedzącej.

Praca kierowcy mechanika może być nadzorowana i prowadzona w systemie zmianowym. Wykonywana może być indywidualnie lub w zespole kierowców. Pracę można wykonywać na rzecz pracodawcy bądź prowadzić własną działalność gospodarczą po uzyskaniu niezbędnych uprawnień, o ile takie są wymagane. Ważne dla kierowcy mechanika jest przestrzeganie przepisów dotyczących czasu pracy kierowcy.

Z wykonywaniem zawodu kierowca mechanik wiązą się następujące zagrożenia:

- hałas i wibracje (podczas kierowania pojazdem),
- kontakt z substancjami chemicznymi, takimi jak oleje, smary, płyny czyszczące, płyny eksploatacyjne występujące w pojeździe samochodowym,
- urazy mechaniczne (np. towarzyszące wypadkom komunikacyjnym),
- poparzenia,
- porażenie prądem elektrycznym,
- zatrucie spalinami.

Zawód kierowcy mechanika jest zawodem, którego wykonywanie jest regulowane licznymi przepisami prawa krajowego i międzynarodowego. Ponadto, w przypadku zatrudnienia w przedsiębiorstwach wymagających kierowania specjalistycznymi rodzajami pojazdów, konieczne jest uzyskanie dodatkowych uprawnień.

Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

1. Ważne jest, aby osoba pracująca w zawodzie kierowca mechanik posiadała następujące **sprawności sensomotoryczne**: zręczność rąk (umożliwiającą sprawne i szybkie wykonywanie czynności, także precyzyjnych), dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa, widzenie stereoskopowe umożliwiające ocenę odległości, rozróżnianie barw, ostrość wzroku, widzenie o zmroku, zmysł równowagi, czucie dotykowe, powonienie, ostrość słuchu;
2. W pracy w zawodzie ważne są następujące **sprawności i zdolności**: zdolność długotrwałej koncentracji uwagi, dobra pamięć, uzdolnienia techniczne.
3. Od kierowcy mechanika oczekuje się ponadto samodzielności, dokładności, cierpliwości i wytrwałości.
4. W pracy w zawodzie istnieje zagrożenie następującymi **chorobami zawodowymi**:

- choroby odcinka lędźwiowego kręgosłupa,
 - choroby układu krążenia,
 - alergie na produkty ropopochodne oraz płyny syntetyczne stosowane w technice.
5. Podjęcie pracy w zawodzie warunkują między innymi stan zdrowia kandydata, a rodzaj badań lekarskich dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców regulują przepisy. Aktualnie (2018 rok), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców (Dz.U. 2014 poz. 949 z późn. zm) w ramach badania lekarskiego uprawniony lekarz dokonuje oceny stanu zdrowia osoby badanej w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, w zakresie¹:
- narządu wzroku;
 - narządu słuchu i równowagi;
 - układu ruchu;
 - układu sercowo-naczyniowego i układu oddechowego;
 - układu nerwowego, w tym padaczki;
 - czynności nerek;
 - cukrzycy, przy uwzględnieniu wyników badania poziomu glikemii;
 - stanu psychicznego;
 - objawów wskazujących na uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie;
 - objawów wskazujących na uzależnienie od środków działających podobnie do alkoholu lub ich nadużywanie;
 - stosowania produktów leczniczych mogących mieć wpływ na zdolność do kierowania pojazdami;
 - innych poważnych zaburzeń stanu zdrowia, które mogą stanowić zagrożenie w sytuacji kierowania pojazdami.

W zakresie badania lekarskiego uprawniony lekarz uwzględnia u osoby badanej obecność i rodzaj schorzenia, stopień zaawansowania objawów chorobowych i ich dynamikę, z uwzględnieniem możliwości rozwoju choroby, jak i cofania się jej objawów, oraz rozważa zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, jakie mogą mieć miejsce w przypadku kierowania przez tę osobę pojazdami.

Dla każdego z wymienionych schorzeń określono szczegółowe warunki formułowania **przeciwwskazań zdrowotnych** do ubiegania się o uprawnienia do kierowania pojazdami. Są nimi między innymi:

- wady wzroku niepoddające się korekcie,
- daltonizm (w przypadku ubiegania się o prawo jazdy kategorii C, C+E, D, D+E, pozwolenie na kierowanie tramwajem, czy pojazdem uprzywilejowanym, przewożenie wartości pieniężnych),
- schorzenia w zakresie układu sercowo-naczyniowego, które mogą stworzyć ryzyko nagłej niewydolności układu sercowo-naczyniowego stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa drogowego,
- cukrzyca (w przypadku stwierdzenia nawracającej hipoglikemii oraz nieświadomości kandydata o hipoglikemii czyli nieodczuwania patologicznie niskich wartości glikemii).

¹ <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140000949/O/D20140949.pdf> [dostęp: 31.12.2018]

Należy podkreślić, że powyżej wymieniono tylko niektóre przeciwwskazania. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć we wskazanym rozporządzeniu lub u lekarza medycyny pracy.

6. Istnieją możliwości **zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami**:

- głuchoniemych lub niedosłyszących: ubytek częściowy lub całkowity słuchu nie stanowi przeciwwskazania zdrowotnego do kierowania pojazdami kategorii A, B, E, T. W szczególnych przypadkach, np. osób przewożących wartości pieniężne, czy ubiegających się o pozwolenie kierowania tramwajem lub pojazdem uprzywilejowanym konieczne jest zachowanie możliwości swobodnego porozumiewania się na drodze słuchowej (tj. rozumienia mowy wymawianej szeptem z odległości nie mniejszej niż 1 metr, w tym przy zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu słuchowego).

Możliwości uzyskania kwalifikacji w zawodzie i rozwoju ścieżki edukacyjno-zawodowej

Ścieżka uzyskania kwalifikacji niezbędnych do wykonywania zawodu kierowca mechanik dla absolwenta 8-letniej szkoły podstawowej:

- 1) Nauka w 3-letniej branżowej szkole I stopnia w zawodzie kierowca mechanik, w ramach kwalifikacji *AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego*.
- 2) Ukończenie szkoły z ocenami pozytywnymi i uzyskanie świadectwa ukończenia branżowej szkoły I stopnia.
- 3) Przystąpienie w trakcie nauki do egzaminu zewnętrznego potwierdzającego kwalifikacje *AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego* i po jego pozytywnym zdaniu uzyskanie świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie kierowca mechanik.
- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie kierowca mechanik** na podstawie otrzymanych: świadectwa ukończenia branżowej szkoły I stopnia oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04*. wyodrębnioną w zawodzie kierowca mechanik.

Ścieżka rozwoju absolwenta branżowej szkoły I stopnia:

- 1) Kontynuacja nauki w **branżowej szkole II stopnia** kształcącej w zawodzie technik transportu drogowego, w ramach kwalifikacji *AU.69. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego*, po zakończeniu której absolwent może:
 - uzyskać wykształcenie średnie branżowe, potwierdzone otrzymaniem świadectwa ukończenia branżowej szkoły II stopnia,
 - przystąpić do egzaminu zewnętrznego i potwierdzić kwalifikację *AU.69. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego* w zawodzie technik transportu drogowego i uzyskaniem świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie,
 - otrzymać **dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik transportu drogowego**, jeśli uzyskał świadectwo ukończenia branżowej szkoły II stopnia i świadectwa uzyskania kwalifikacji *AU.04. Eksploatacja środków transportu drogowego* oraz *AU.69. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego* wyodrębnionych w zawodzie technik transportu drogowego,
 - otrzymać świadectwo maturalne po przystąpieniu i zdaniu egzaminu maturalnego. Po zdaniu matury kontynuacja kształcenia na studiach wyższych.
- 2) Kontynuacja nauki w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych (od drugiej klasy), a po zdaniu matury kontynuacja kształcenia na studiach wyższych.

- 3) Korzystanie z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, kursów kompetencji ogólnych i innych kursów organizowanych w formie kształcenia pozaszkolnego umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w innych zawodach.
- 4) Podjęcie pracy w zawodzie kierowca mechanik.

Alternatywne ścieżki potwierdzania kwalifikacji w zawodzie kierowca mechanik:

Ścieżka 1:

- 1) Uzyskanie minimum wykształcenia zasadniczego branżowego (wcześniej zasadniczego zawodowego) poprzez ukończenie dowolnej branżowej szkoły I stopnia (wcześniej zasadniczej szkoły zawodowej), potwierdzone **świadectwem ukończenia szkoły**.
- 2) Po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły kontynuacja nauki na **kwalifikacyjnym kursie zawodowym** w zakresie kwalifikacji: *AU.04 Eksploatacja środków transportu drogowego*.
- 3) Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie. Po zdaniu egzaminu uzyskanie **świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie kierowca mechanik** wydanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną.
- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie kierowca mechanik** na podstawie świadectwa ukończenia minimum dowolnej branżowej szkoły I stopnia (wcześniej zasadniczej szkoły zawodowej) oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie blacharz samochodowy.

Ścieżka 2:

- 1) Uzyskanie minimum wykształcenia zasadniczego branżowego (wcześniej zasadniczego zawodowego) poprzez ukończenie dowolnej branżowej szkoły I stopnia (wcześniej zasadniczej szkoły zawodowej), potwierdzone **świadectwem ukończenia szkoły**.
- 2) Dwa lata kształcenia się lub pracy w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację *AU.04* dla kierowcy mechanika, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.
- 3) Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie. Po zdaniu egzaminu uzyskanie **świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie kierowca mechanik** wydanego przez okręgową komisję egzaminacyjną.
- 4) Uzyskanie **dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie kierowca mechanik** na podstawie świadectwa ukończenia minimum branżowej szkoły I stopnia (wcześniej zasadniczej szkoły zawodowej) oraz świadectwa potwierdzającego kwalifikację *AU.04* w zawodzie kierowca mechanik.

Możliwości awansu zawodowego

Przykładowe możliwości rozwoju kariery zawodowej w zawodzie przez pryzmat zajmowanych stanowisk pracy:

- Ścieżka 1: *uczeń → kierowca mechanik → technik transportu drogowego → właściciel firmy transportowej*.
- Ścieżka 2: *uczeń → mechanik samochodowy → właściciel warsztatu samochodowego*.

Tendencje zmian w zawodzie

1. **W ocenie pracodawców, w perspektywie najbliższych 5 lat mogą pojawić się nowe wymagania kompetencyjne w odniesieniu do osób pracujących w zawodzie kierowca mechanik. Związane one będą z:**
 - Wprowadzeniem nowych technologii w zakresie transportu drogowego,
2. **Tendencje w zapotrzebowaniu na pracowników w zawodzie:**

Prognoza Barometru zawodów na rok 2019 wykazuje, że województwie Wielkopolskim oraz mieście Poznań, wśród zawodów z grupy kierowców, istnieje duże zapotrzebowanie na kierowców autobusów oraz kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych. Wśród zawodów deficytowych w Wielkopolsce został także wymieniony mechanik pojazdów samochodowych.

Badania na stanowiskach pracy prowadzone wśród wielkopolskich firm transportowych w zakresie kierowcy mechanika w ramach Projektu *Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu*, również wskazują na wzrastające zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie zarówno obecnie, jak i w perspektywie 5 letniej.
3. **W ocenie pracodawców lepszemu przygotowaniu absolwenta szkoły zawodowej do pracy w zawodzie m.in. sprzyjać będą następujące działania:**
 - zwiększenie liczby godzin praktycznej nauki zawodu;
 - umożliwienie zdobycia absolwentom branżowej szkoły I stopnia niezbędnych uprawnień do kierowania jak najszerszą grupą pojazdów samochodowych,
 - prowadzenie zajęć na warsztatach przez doświadczonych specjalistów z branży motoryzacyjnej lub transportowej.

Część 2. Karty przykładowych stanowisk pracy, na których może być zatrudniony absolwent

W tej części przedstawiono w formie kart stanowisk pracy przykładowe opisy stanowisk pracy wskazane przez wielkopolskich pracodawców i występujące w ich przedsiębiorstwach.

Karta stanowiska pracy zawiera wykaz:

- 1) czynności zawodowych wykonywanych na stanowisku pracy wraz z oceną przez pracodawcę poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych (skala ocen od 1 – zdecydowanie nieprzygotowany do 5 – całkowicie przygotowany);*
- 2) przykładowych urządzeń, maszyn, narzędzi obsługiwanych na stanowisku pracy wraz z oceną przez pracodawcę poziomu przygotowania absolwenta do posługiwania się nimi (skala ocen od 1 – całkowicie pod nadzorem do 5 – obsługuje całkowicie samodzielnie);*
- 3) przykładowych efektów pracy na danym stanowisku wraz z oceną przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy;*
- 4) wymagań rekrutacyjnych dla kandydata na stanowisko pracy.*

Wymienione stanowiska pracy nie stanowią pełnego katalogu możliwości zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych, dlatego też wskazane jest, aby były aktualizowane i uzupełniane z udziałem przedsiębiorstw, z którymi współpracują szkoły.

Uwaga, podane poniżej nazwy stanowisk pracy mogą być podobne, jednak różnią się zakresem wykonywanych czynności czy też rodzajem obsługiwanych maszyn, urządzeń itp.

Przy uporządkowaniu kart stanowisk pracy uwzględniono także wielkość firmy, w której respondenci pracowali.

Pod względem poziomu zatrudnienia

Pod względem zatrudnienia - firma średnia

Karta stanowiska pracy 1: Kierowca pojazdu lub zespołu pojazdów

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku kierowca pojazdu	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Sprawdzać i oceniać stan techniczny pojazdu lub zespołu pojazdów przed wyjazdem					
2	Łączyć zgodnie z zasadami zespoły pojazdów					
3	Nadzorować ilość oraz rodzaj załadowywanych i rozładowywanych towarów lub samodzielnie dokonywać czynności załadunku i rozładunku u klientów					
4	Nadzorować prawidłowość rozmieszczenia ładunku na pojeździe, tak aby nie dochodziło do przeciążenia poszczególnych osi pojazdu lub samodzielnie wykonywać czynności załadunku					
5	Oznaczać pojazd samochodowy lub zespół pojazdów zgodnie z przepisami					
6	Kierować pojazdem samochodowym w różnych warunkach drogowych					
7	Użytkować pojazd zgodnie z instrukcją obsługi i jego przeznaczeniem					
8	Zabezpieczać ładunek podczas transportu					
9	Stosować zasady korzystania z dróg bezpłatnych i płatnych					
10	Zabezpieczać pojazd przed kradzieżą lub nieuprawnionym użyciem					
11	Przeprowadzać czynności obsługowe po zakończeniu jazdy					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwane na stanowisku kierowca pojazdu	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Pojazd samochodowy					
2	Zespół pojazdów samochodowych					
3	Podnośniki pneumatyczne					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku kierowca pojazdu	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Przejazd lub przewóz na określonej trasie			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko kierowca pojazdu	
1	Poziom wykształcenia	zawodowe (szkoła branżowa I stopnia) lub średnie
2	Wykształcenie kierunkowe (specjalizacja)	Kierowca mechanik
3	Doświadczenie zawodowe	Mile widziane
4	Znajomość języków obcych	TAK, w przypadku pracy w firmach świadczących usługi w transporcie międzynarodowym
5	Kompetencje personalne i społeczne	umiejętność pracy w zespole, odpowiedzialność, dokładność
6	Dodatkowe kwalifikacje – kursy (np. prawo jazdy,	prawo jazdy odpowiedniej kat. A/B/C

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

	SEP do 1 kV itp.)	(w zależności od środka transportu)
7	Dodatkowe badania (poza podstawowymi)	W świadczeniu usług przewozowych innymi rodzajami pojazdów niezbędne mogą okazać się dodatkowe badania lekarskie
8	Inne wymagania (proszę podać jakie?)	ewentualnie w przypadku kierowania specjalistycznymi pojazdami

Karta stanowiska pracy 2: Mechanik pojazdu

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku mechanik pojazdu	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Wskazywać układy, zespoły, podzespoły i części pojazdów samochodowych do napraw					
2	Sprawdzać wyposażenie podstawowe i dodatkowe pojazdów					
3	Wykonywać regulacje podzespołów pojazdów samochodowych					
4	Usuwać usterki pojazdów samochodowych					
5	Dobierać narzędzia i przyrządy do diagnozowania, regulacji i napraw pojazdów samochodowych					
6	Dobierać i wymieniać płyny eksploatacyjne pojazdu					
7	Wypełniać dokumentację obsługi lub naprawy pojazdu					
8	Obliczać czasochłonności operacji obsługowych i naprawczych					
9	Korzystać z danych regulacyjnych pojazdów, układów, podzespołów pojazdów samochodowych.					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwane na stanowisku mechanik pojazdu	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Narzędzia do diagnozowania					
2	Ściągacze					
3	Podnośniki					
4	Zestawy narzędzi pneumatycznych i hydraulicznych					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku pracy mechanik pojazdu	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Wyregulowane podzespoły i/lub zespoły			
2	Naprawione uszkodzone zespoły lub podzespoły			
3	Wymienione uszkodzone zespoły lub podzespoły			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko mechanik pojazdu	
1	Poziom wykształcenia	zawodowe (szkoła branżowa I stopnia) lub średnie
2	Wykształcenie kierunkowe (specjalizacja)	Kierowca mechanik lub mechanik
3	Doświadczenie zawodowe	Mile widziane
4	Znajomość języków obcych	n.d

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

5	Kompetencje personalne i społeczne	brak
6	Dodatkowe kwalifikacje – kursy (np. prawo jazdy, SEP do 1 kV itp.)	brak
7	Dodatkowe badania (poza podstawowymi)	brak
8	Inne wymagania (proszę podać jakie?)	brak

Karta stanowiska pracy 3: Sporządzania dokumentacji obsługi lub naprawy pojazdów samochodowych

Lp.	Czynności zawodowe na stanowisku kierowca mechanik	Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania czynności zawodowych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Wypełniać dokumentację wykonanej obsługi pojazdu samochodowego					
2	Wypełniać dokumentację wykonanej diagnostyki lub naprawy pojazdu samochodowego					
3	Rozliczać wykonane usługi obsługowo-naprawcze					

Lp.	Nazwa urządzenia, maszyny, narzędzia obsługiwanego na stanowisku pracy kierowca mechanik	Ocena przez pracodawców stopnia przygotowania absolwenta do obsługi wymienionych maszyn, urządzeń, narzędzi gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Dokumentacja transportowa					
2	Dokumentacja obsługi pojazdu					
3	Dokumentacja rozliczeniowa					

Lp.	Efekty końcowe wykonywania pracy na stanowisku pracy kierowca mechanik	Ocena przez pracodawców poziomu zaangażowania pracownika przy wykonywaniu danego efektu pracy		
		Wykonuje pod nadzorem 1	Wykonuje we współpracy z innymi 2	Wykonuje całkowicie samodzielnie 3
1	Sporządzenie dokumentacji obsługi lub naprawy pojazdów samochodowych			

Lp.	Wymagania rekrutacyjne dla kandydata na stanowisko pracy blacharz samochodowy	
1	Poziom wykształcenia	zawodowe (szkoła branżowa I stopnia) lub średnie
2	Wykształcenie kierunkowe (specjalizacja)	Kierowca mechanik, technik transportu drogowego
3	Doświadczenie zawodowe	Mile widziane
4	Znajomość języków obcych	n.d
5	Kompetencje personalne i społeczne	brak
6	Dodatkowe kwalifikacje – kursy (np. prawo jazdy, SEP do 1 kV itp.)	brak
7	Dodatkowe badania (poza podstawowymi)	brak
8	Inne wymagania (proszę podać jakie?)	brak

Część 3. Kompetencje absolwentów szkół zawodowych w ocenie wielkopolskich pracodawców

Kompetencje absolwentów szkół zawodowych zostały przedstawione w formie:

- 1) Profilu umiejętności i kompetencji absolwenta;*
- 2) Wykazu efektów kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie;*
- 3) Profilu kompetencji personalnych i społecznych.*

Każdy z elementów składowych profilu kompetencji został poddany ocenie pod kątem jego istotności z punktu widzenia potrzeb pracodawców oraz poziomu przygotowania absolwenta szkoły zawodowej do jego wykonywania.

1. Ocena profilu umiejętności i kompetencji oraz poziomu przygotowania absolwenta do ich wykonywania

Lp.	Profil umiejętności i kompetencji absolwenta	Ocena istotności elementów profilu z punktu widzenia pracodawców				
		1	2	3	4	5
		Ocena przez pracodawców poziomu przygotowania absolwenta do wykonywania elementów profilu gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Prowadzenie pojazdów samochodowych i zespołów pojazdów				3,8	
					3,6	
2	Wykonywanie prac związanych z przewozem drogowym rzeczy			3,3		
				3,1		
3	Prowadzenie dokumentacji dotyczącej przewozu drogowego rzeczy			3,3		
				3,1		
4	Wykonywanie prac związanych z obsługą środków transportu drogowego				4,1	
					4,2	
5	Ocenianie stanu technicznego oraz naprawy środków transportu drogowego				4,3	
					3,7	

2. Ocena efektów kształcenia zawodowego (wiedzy i umiejętności) właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności efektu kształcenia z punktu widzenia pracodawców				
		1	2	3	4	5
		Ocena przez pracodawców poziomu opanowania efektu kształcenia/wiedzy i umiejętności przez absolwentów szkół zawodowych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
Efekty kształcenia (wybrane) stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie PKZ(MG.g)						
1	Wykonuje czynności kontrolno-obługowe pojazdów				3,5	
					3,8	
2	Przestrzega zasad kierowania pojazdami				3,8	
					4,1	
KWALIFIKACJA AU.04. Eksploatacja środków transportu drogowego						
Grupa efektów kształcenia: Obsługa środków transportu drogowego						
3	Rozróżnia rodzaje środków transportu drogowego				3,8	
				3,2		
4	Wyjaśnia budowę oraz zasady działania podzespołów i zespołów środków transportu drogowego				3,9	
				3,3		
5	Rozpoznaje instalacje oraz urządzenia elektryczne i elektroniczne stosowane w środkach transportu drogowego				4,0	
				3,4		
6	Ocena stan techniczny środków transportu drogowego				4,2	
				3,0		
7	Wykonuje czynności związane z obsługą środków transportu drogowego				3,8	
				3,2		
8	Lokalizuje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego				4,1	
				3,3		
9	Dobiera metody napraw środków transportu drogowego				4,2	
				3,4		
10	Posługuje się narzędziami i przyrządami kontrolno-pomiarowymi				3,9	
				3,4		
11	Dobiera części zamienne oraz materiały eksploatacyjne				4,0	
				2,8		
12	Wykonuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego				3,7	
				2,9		
13	Posługuje się dokumentacją techniczno-eksploatacyjną środków transportu				4,2	

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności efektu kształcenia z punktu widzenia pracodawców				
		1	2	3	4	5
		Ocena przez pracodawców poziomu opanowania efektu kształcenia/wiedzy i umiejętności przez absolwentów szkół zawodowych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
	drogowego			3,1		
14	Oblicza koszty związane z eksploatacją środków transportu drogowego			2,7	3,9	
Grupa efektów kształcenia: Użytkowanie środków transportu drogowego						
10	Klasyfikuje środki transportu drogowego			3,0	3,6	
11	Określa parametry techniczno-eksploatacyjne środków transportu drogowego				4,4	
					4,1	
12	Dobiera środki transportu drogowego do rodzaju i właściwości przewożonych rzeczy			3,3	3,8	
13	Przestrzega zasad rozmieszczania, mocowania oraz zabezpieczania przewożonych rzeczy			2,8	4,0	
14	Korzysta z urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego			3,4	4,0	
15	Posługuje się tradycyjnymi mapami drogowymi oraz elektronicznymi systemami nawigacji satelitarnej			3,3	3,9	
16	Odczytuje i interpretuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego			3,2		
				2,8		
17	Przestrzega norm czasu pracy kierowcy			2,7		
				2,8		
18	Prowadzi dokumentację związaną z przewozem drogowym			3,0	4,2	
19.	Przestrzega przepisów prawa dotyczących użytkowania środków transportu drogowego			2,8		
				2,8		
20	Przestrzega przepisów prawa związanych z przewozem drogowym rzeczy				3,5	
				2,8		
21	Wykonuje usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i				4,3	

Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania

Lp.	Efekty kształcenia (wiedza i umiejętności) właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie	Ocena istotności efektu kształcenia z punktu widzenia pracodawców				
		1	2	3	4	5
		Ocena przez pracodawców poziomu opanowania efektu kształcenia/wiedzy i umiejętności przez absolwentów szkół zawodowych <i>gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany</i>				
	międzynarodowego, dotyczącymi tych usług	1	2	3	4	5
				2,8		
22	Prowadzi i obsługuje pojazdy samochodowe w zakresie niezbędnym do uzyskania kwalifikacji wstępnej, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1907, 1935 i 1948).			3,4		
				2,8		

3. Ocena kompetencji personalnych i społecznych oraz poziomu ich opanowania przez absolwentów szkół zawodowych

Lp.	Kompetencje personalne i społeczne	Ocena istotności kompetencji personalnych i społecznych z punktu widzenia pracodawców				
		Zbędne 1	Mało ważne 2	Istotne 3	Ważne 4	Bardzo ważne 5
		Ocena przez pracodawców poziomu nabytych przez absolwenta kompetencji personalnych i społecznych gdzie 1 oznacza najmniej przygotowany, a 5 – najlepiej przygotowany				
		1	2	3	4	5
1	Przestrzeganie zasad kultury i etyki				4,0	
				3,4		
2	Kreatywność i konsekwencja w realizacji zadań				4,3	
				3,2		
3	Planowanie działania i zarządzanie czasem				3,8	
				2,7		
4	Przewidywanie skutków podejmowanych działań				4,2	
				2,6		
5	Ponoszenie odpowiedzialności za podejmowane działania				3,9	
				3,1		
6	Otwartość na zmiany				4,1	
				3,3		
7	Stosowanie technik radzenia sobie ze stresem			3,2		
				3,1		
8	Aktualizacja wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych				4,3	
				3,2		
9	Przestrzeganie tajemnicy zawodowej				3,5	
				3,2		
10	Negocjowanie warunków porozumień			2,8		
				3,2		
11	Komunikatywność			3,4		
					3,6	
12	Stosowanie metod i technik rozwiązywania problemów			3,0		
				3,3		
13	Współpraca w zespole				4,1	
					4,3	

Źródła

1. Internetowe narzędzie doradztwa zawodowego w szkole: www.mapakarier.org, dostęp: 14.12.2018.
2. Opisy zawodu z MRPiPS (dla zawodów, które występują również w KZIS dla rynku pracy): <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow/>, dostęp: 20.12.2018.
3. Podstawa programowa w zawodzie kierowca mechanik: https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/ksztalcenie_zawodowe/zawody2-3/Kierowca-mechanik-832201.pdf, dostęp: 16.10.2017.
4. Serwis Barometr Zawodów: <https://barometrzawodow.pl/>, dostęp: 22.08.2018.
5. Serwis Centralnej Komisji Egzaminacyjnej <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/>, dostęp: 14.12.2018.
6. Serwis Ośrodka Rozwoju Edukacji: <https://www.ore.edu.pl/>, dostęp 14.12.2018.
7. Serwis Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej w Poznaniu: <http://www.irpoznan.com.pl>, dostęp 14.12.2018
8. Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl/>, dostęp 14.12.2018.

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. 2017 poz. 860).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dziennik Ustaw 2017 r. poz.703).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2017 r. poz. 622).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. 2017 poz. 89).
5. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców (Dz.U. 2014 poz. 949 z późn. zm).

Zdjęcia na stronie tytułowej zaczerpnięto z bazy darmowej grafiki PIXABAY, z wykorzystaniem zasobów udostępnianych na licencji Creative Commons CC0 <https://pixabay.com/pl>